

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Петър Райков Петров (пенсионер- гр. Русе) на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика)

В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник бр. 33 от 17.04. 2018 г. и в интернет страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Педагогика и управление на образованието“ към факултет Педагогически. Като кандидат участва Александър Йорданов Линков от гр. Пловдив

I.Общо представяне на процедурата и кандидата

Процедурата за конкурса се основава на решение на Факултетен съвет на Педагогическия факултет на Пловдивския университет „П. Хилендарски“, протокол № 9/26. 06. 2018 г. От творческата автобиография на Александър Линков се получава обективна информация за придобитите компетенции в професионалното израстване и усъвършенстване. Постепенно през годините кандидатът се ориентира към приоритетни области в полето на науките за образованието. Предпочитанията в научното развитие и самоутвърждаване се потвърждават от заеманите длъжности като асистент, старши и главен асистент. Научната и преподавателската дейност на кандидата е с продължителност повече от 10 години. Това е доказателство за последователно развиваща се професионално-педагогическа, изследователско-приложна (включително и в спортната дейност) култура и компетентност. Открояват се и преподавателските ангажименти: разработване на лекционни курсове в бакалавърски и магистърски програми, участие в акредитационни процедури и научни проекти. В представителен вид публикационната дейност на гл. ас. д-р Александър Линков съдържа следния утвърден информационен масив: монографии – 2; учебници и учебни помагала – 1; научни статии – 11. Изготвена е справка за 5 цитирания на негови научни публикации.

II.Обща характеристика на дейността на кандидата

Целенасоченият поглед върху научната продукция на кандидата потвърждава нашите предварителни впечатления, а и убеденост, за задълбочени научни интереси по-специално в методологията на педагогиката, в теория на възпитанието и дидактиката. По наше убеждение изборът за заемане на академична длъжност „професор“ или доцент“ е необходимо да отговаря на следното важно условие. При съвременната задълбочаваща се диференциация на педагогическото знание професионалните интереси на определен кандидат следва да бъдат „стеснени“, ориентирани в дълбочина, за да се проникне по-цялостно в избраната образователна реалност, характерна за средното и висшето училище. С такава научна и обществена дейност се отличава и Ал. Линков. Пример и доказателство в това отношение са последните години, особено след защитата на доктората през 2013 г. Представената научна продукция се отличава със своите научни и практико-приложни резултати.

Разбира се, индивидуалния почерк на съответен кандидат се декларира чрез издадените монографии. Естествено и логично е да се направи по-обстоятелствен анализ. Първата е с интересно и интригуващо заглавие – *„Психопедагогика или педагогика с/у педагогическа психология“*. В нея е направен своеобразен опит да се вникне в интеграционните връзки на педагогиката, психопедагогиката и педагогическата психология. Използван е сравнителния анализ на понятийните характеристики на педагогиката и педагогическата психология (психология на образованието). Правилно се защитава тезата, че „няма условия и ограничения, които рязко да разграничават полетата на тези две науки (стр. 5). Но по-специален интерес за нас са констатациите за насочеността и валидността на емпиричните методи, използвани в тези науки. Третата област, очертана в посочената монография, е с приоритетно тълкуване на т.н. „феномен на социално развитие в училищна възраст“ чрез аналитичното представяне на теориите за когнитивното и емоционалното развитие в училищна възраст, мотивацията за учене и постижения, формирането на общите и специалните способности, психичните състояния в процеса на обучение и възпитание и др. Със своята актуалност и значимост се очертава монографичния труд *„Система на компетентностите“*. Независимо, че през последните години се наблюдава засилен интерес към проблема за компетентностите все още редица въпроси в теоретичен аспект не са разработени в специализираната педагогическа литература. Определено Ал. Линков внася свои виждания, ориентирани към лоното на теоретичното изясняване на компетентностите и тяхното извеждане през призмата на съвременните подходи и образователни реалности. С особена значимост в началото на монографията изпъкват парадигмите, дефинициите и видовете компетентности. Акцентира се върху класификационните проявления на родовите компетентности, тяхната хармонизираща роля в изграждане на личностния капацитет на човека. Разгледаните в достатъчен брой и вид компетентности се обясняват с определени социални модели: фирмени, организационни, поведенчески, професионални, комуникативни и др. Описан е примерен професионален профил на учителя за ефективно изпълнение на неговите професионални ангажменти. Очертани са различията между умения и компетентности, което разграничение не се наблюдава в редица специализирани публикации. Монографията впечатлява с прецизния научен стил и използвани референтни източници.

С представителен формат и съдържание е издаденият учебник *„Увод в педагогиката“*. Малко български автори са се ангажирани с написването на учебна литература с посоченото заглавие. Учебникът е предназначен за студенти от известните професионални направления в областта на педагогическите науки. Логически обоснован е подходът за обяснение на методологията на науката педагогика, характеристиките на познанието в областта на възпитанието и обучението; особеностите и различията между наука и теория; методите и подходите в научните изследвания. Не е пропусната и класификацията на науките. Езикът на училищната педагогика е съотнесен към научните ѝ измерения и закономерности заедно със специфичните виждания за нейното обособяване като самостоятелна област в науките за образованието. Отделено е внимание и на систематиката в науките за

образованието. Излиза се извън традиционните рамки от представянето на педагогиката в систематиката на науките. Реално се разширява общата конструкция на тематичната определеност на учебника - „Увод в педагогиката”. Специално внимание е отделено на ролята на общуването и човешката комуникация в процеса на формиране и развитие личността на ученика в съответствие с измененията, настъпващи в училищната среда. Публикуваните *научни статии* допълват впечатленията за авторова продуктивност и оригинални научни тези. Известна част от научните статии излизат извън тематичните рамки на коментираните монографии и учебник, но са в периметъра на обявения конкурс. Те впечатляват с научния си стил, с тематичната и понятийната си прецизност.

Оценка на основните научни приноси. Научната и преподавателската дейност на гл. ас. д-р Александър Линков са доказателство за развиващи се във времето ценностни нагласи за създаване на продукти по актуални проблеми на педагогиката и образователната сфера. Теоретични научни приноси: представяне на компетентностите в система, като комплексна характеристика на човека; задълбочено тълкуване на предмета и някои съвременни проблеми на педагогиката, на нейните опорни пунктове с педагогическата психология; теоретичен (постмодерен) анализ на иновационни подходи и решения в педагогиката и образованието. Практико-приложни приноси: анализиран и конкретизиран е нов и актуален - GROW метод в съвременната дидактика; представят се и обясняват приложните аспекти на някои иновационни методи в обучението.

III. Критични бележки и препоръки

Колегиалните предложения обикновено имат препоръчителен характер, обоснован от реалните постижения на кандидата, от неговите изследователски намерения, очертани в научната общност, от планове и проекти, декларирани за определен период от време. Препоръчваме на Александър Линков да запази своя творчески потенциал при разработване на теоретичните проблеми на педагогиката. Целесъобразно е извършването и на определени емпирични изследвания в областта на училищната педагогика, ориентирани към Закона на предучилищното и училищното образование. Възможни са публикации в специализирани български педагогически издания, както и участия в научни форуми в нашата страна.

IV. Заключение. По обем, тематична насоченост, теоретически и практико-приложни приноси научната продукция на Александър Йорданов Линков, отговаря на изискванията на ЗКРАС за присъждане на научното звание „доцент”. Това ми дава достатъчно основание да предложа на уважаемото жури кандидата да бъде избран за „доцент” на Пловдивския университет „П. Хилендарски”, област на висше образование Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Теория на възпитанието и дидактика”).

Гр. Русе

Изготвил становището:

30. 08. 2018 г.

(доц. Петър Р. Петров)

